

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrate po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrto leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Kako bo novo ministerstvo?

Kakor znano, moralo je Claryjevo ministerstvo valed svojih nepolitičnih korakov in svoje nezmožnosti odstopiti ter samo le začasno narediti prostor še bolj začasnemu ministerstvu Witteka. Naloga poslednjega je bila prav kratka, imelo je zgolj namen izvršiti na podlagi zloglasnega § 14 vse to, česar ni moglo prejšnje ministerstvo s pomočjo državnega zbora.

Na Silvestrov dan m. l. je razglasilo kopico cesarskih naredeb na podlagi § 14, preskrbelo za pol leta državni stroj z vsem potrebnim in tako izpolnilo svoje dolžnost, čakajoč sedaj trenutka, ko tudi njega pošljejo v večnost in posade druge na ministerske stolce.

Kakšno bo novo ministerstvo, nad tem vprašanjem si razbija v tem trenutku javno mnenje svojo glavo. Bode-li sestavljeno iz samih uradnikov, ali bode vzeto iz desnice ali kako. V trenutku trosijo se razne nasprotujoče se govorice. Edno pa utegne res biti, namreč, da bode nevtravno, in da se imenujeta zopet dva ministra-krajana, za Češko in Galicijo.

Bodi-si pa ministerstvo tako ali tako, prva in glavna zadača mu bode, da predloži državnemu zboru jezikovni zakon, s katerim se naredi konec dosedanjemu škodljivemu boju dveh mogočnih narodov, češkega in nemškega. Seli to novemu ministerstvu posreči ali ne, to je sedaj negotovo, kakor je negotovo, če bosta ministra-krajana mogla v smislu pomirjenja med Čehi in Nemci uspešno delovati in če se posreči poljskemu ministru pridobiti poljske zastopnike na vladno stran.

Viada si je v svesti, da je storila odpravi jezikovne naredbe nenasitnim Nemcem na ljubo, veliko napako, da krivico, ne le samo naravnost prizadetemu češkemu narodu, temveč vsem slovanskim narodom. Ta zavest daje ji baš v sedanjem trenutku premišljati in ugibati, kako bi pridobila državnozbornsko večino zopet za redno delovanje. Nadejajo se, da preidejo zlasti slovanski zastopniki preko svojih dosedanjih pogojev za redno poslovanje in odobre nekako molče vse krivice, katere jim je prejšnja vlada storila.

Nadejajo se sicer zaželenega namena, a kako malo upanja imajo pri vsem tem, pričajo sicer nepotrjene vesti, da misli vlada v slučaju, da se ji ta poskus ponesreči, državni zbor razpustiti in se obrniti neposredno do narodov samih in ko bi bil ta korak brezuspešen, razveljaviti ustavo in upeljati zopet formalni absolutizem.

Dasi se še ne more reči, koliko je na teh govoricah resnice, vendar osvetljuje vso onemoglost in nezmožnost vlade ali boljše rečeno sistema, narediti trajen mir in vladati s pomočjo parlamenta.

Edno pa se lahko izvaja iz navedenih govoric, namreč, da hoče vlada na Slovane, posebno pa na Čeha pritiskati, da se ji udajo in odjenjajo Nemcem na ljubo od svojih pravičnih zahtev.

Če je še parlamentarna večina v resnici tako solidarna, kakor rači o vsaki priliki in nepriliki svetu razglašati, tedaj se vladini naklepi gotovo ne obistinijo, vsaj v polni meri ne. In da bi bila desnica tudi v bodoče dejanskih ednih mislij in ednakega dejanja, pričakujejo vsi slovanski narodi, posebno pa še Jugoslovani.

Nam se zdi prilika, ko se poskusi zopet resno napraviti med Čehi in Nemci spravo in ustvariti za Češko jezikoven zakon, najpripravnejša in skrajno nujna, da se istočasno uvede tudi v drugih kronovinah jezikovne razmere. Avstrija se nekako pripravlja spraviti vendar enkrat jezikovno vprašanje iz dnevnega reda in posvetiti svojo skrb socialno političnim vprašanjem, katere je morala doslej skoro popolnoma zanemarjati. Toda kakor kažejo znamenja, ima v mislih samo Češko, dočim meni preko drugih dežel kratko malo preiti. In vendar je jezikovno vprašanje v drugih, zlasti južnih pokrajinah, tako pereče, da se ne dá z njega rešitvi dalje odlašati.

Zato pa pričakujemo ne samo od jugoslovanskih zastopnikov, temveč od vse desnice, katero so ti do sedaj, četudi le navidezno podpirali, da deluje ne samo na ustvarjenje jezikovnega zakona za dežele češke krone, temveč vseh dežel in kraljestev zastopanih v državnem zboru. Še-le tedaj, in samo tedaj, izgine jezikovno vprašanje iz površja, dočim bi delna rešitev tega vozla utegnila le še bolj razburiti druge narode in poostri njih razmerje k vladi.

Slovanska bilanca za l. 1899.

Težko je podati natančen pregled o slovanskem življu v minulem letu in naslikati verno sliko o njegovem napredovanju in nazadovanju. Splošno pa smemo reči, da Slovanstvo nima bistvenih prememb zlasti svojega napredka zabeležiti.

V Rusiji, kjer so Slovani v ogromni večini, in ki dajejo državi čisto slovanski značaj, ne

sikatero grenko uro. Bil je sicer miren, odkritosrčen — pa v cerkvi ga še nihče ni videl, še manj pa pri spovednici. Da, prejšnje čase je menda smešil včasih celo svete stvari. Seveda, odkar se je preselil novi gospod župnik, ogibal se je kapitan takega govorjenja iz spoštovanja in časti do vrlega gospoda župnika. Vendar svojih napačnih nazorov o veri ni spremenil, četudi mu je gospod župnik večkrat dokazal, da so njegovi nazori popolnoma krivi in pogubni. Ostal je trd ko kamen, mrzel ko led. Da, bil je kakor skala in mrtva zemlja, katere marljivi duhovnik ni mogel razvneti. Župnika je to hudo bolelo. Žal mu je bilo za to drugače odkritosrčno in dobro dušo.

Sicer je pa bil gospod župnik prav srečen. Kakor delaven vrtnar je gojil in oskrboval vsak posamezni cvet.

Vendar ne dolgo:

Duh je bil sicer voljen, telo pa je bilo bolešno in slabo. Zacetlene rane so se vnovič odprle in so sesale njegovo moč kakor krvosee. Ko je naslednjo spomlad vse zelenelo, se oživljalo in razcvitalo, oslabil je župnik popolnoma; resno se je pripravljaj na pot v drugo življenje.

Nekega dne si je poklical mizarja. Mizar je prišel, poljubil župniku roko. „Kaj pa želite, gospod župnik?“

(Konec prihodnjšč.)

LISTEK.

Zvest pastir.

(Spisal. I. Z.)

Pred nekaj leti je prišel v vas blizu Pariza nov gospod župnik. Bil je visoke postave, bistrih oči in črnih las. Nekdaj je bil v vojski Don Karola na Španskem; večkrat ranjen je moral zapustiti zmagovalno vojsko in domovino; pristopil je pa k tihi vojski, katera se bori za krasnejšo in večjo domovino — za nebesa. Z vso svojo dušo in vso še ostalo močjo bolehnega telesa se je posvetil svojemu novemu poklicu.

Prvi čas je hodil še žalosten; hrepeneč se je oziral v ono stran, kjer je od Boga blagoslovljena, od ljudi pa opustošena in vsega bogastva oplenjena Španija, njegova mila domovina, ali pa je sedel z nagnjeno glavo, kakor bi poslušal, če se čuje gromenje Karolovih topov. Velikokrat si je zakril z belima rokama blede obraz; prsi so se mu razširile in globoko je vzdihnil. Ko je pa stopil o praznikih na prižnico, zapustila ga je britkost in žalost; po koncu stoječ, kakor vojak, je vneto pošiljal na vse strani žarke duha in resnice. Oči so se mu svetile, lasje so mu vibrirali kakor črni oblaki okoli belega čela, — obraz je žareč svete navdušenosti. Zbrana množica je stala kar osupnena, oči vseh so bile uprte z otroško udanostjo v njegova usta.

Poslušalci, gredoč iz cerkve, niso modrovali, niso pretresovali župnikovih besed — verovali so in videč gospoda župnika so se spoštljivo priklanjali. V kratkem je bil otrokom oče, mladini vzor, nesrečnim tolažba, slabim podpora, dobrotnik revežem, bolnikom angelj in — vsem prijatelj.

Plamen šviga naokrog in vse vname, kar ni skala ali mrtva zemlja.

Tako je tudi naš župnik, sam poln ognja ljubezni do Boga in bližnjega, vnel z onim svetim ognjem vse občane. Ta uspeh je obveselil njegove srce. Pozabil je krasne Španije, njenih nedosežnih hribov in jasnih rek; njenih logov in pomarančnih gozdov, njenega večno prijetnega solnca in večno veličastnega morja, njenega ljubelega ljudstva; — pozabil je tudi vojske za resnico in pravico pod zastavo Karlovo, v Gospodovem vinogradu je našel novo domovino in novo bolj hvaležno bojišče.

Bil je zadovoljen, recimo srečen — samo ena stvar ga je žalila.

Blizu vasi je stala sredi velikega vrta graščina. V njej je prebival že precej star, neženjen posvetnjak. Ta je hodil mnogo let za raznovrstnim poslom križem sveta in se nazadnje tukaj naselil, da bi preživel svoja stara leta v tihi samoti. Odovela sestra mu je gospodinjala. Ta posvetnjak — imenovali so ga navadno „kapitan“ — povzročil je gospodu župniku mar-

poznajo tistih škodljivih narodnostnih prepričkov kakor v Avstriji. Zato je posvečevala Ruska v minulemu letu svojo skrb gospodarskemu razvoju in storila, da omenimo samo edno dejstvo — sibirsko železnico — velikanski korak naprej.

Ruski narod, kolikor ga je pod žezlom belega carja, ima dandanes že precej trdno podlago za poznejši razvoj. Drugače je seveda z onimi ostanki Rusov, ki spadajo pod Avstro-Ogrsko. Leži se borijo z drugimi slovanskimi narodi tu in onstran Litve za svoje najbistvenejše pravice. Njim, katerim kruti Mažari niti cerkvenega slovanskega obreda ne privoščijo, preti skoro pogin. Nimajo pa se boriti samo z azijskimi Mažari, temveč kolikor jih je v Galiciji, tudi s slovanskimi Poljaki. Dasi tvorijo večino gališkega prebivalstva, vendar jih poljska zlahta zatira, kjer koli more.

Poljaki razdeljeni med tri države, imajo povsod drugačno usodo. Na Ruskem, kjer so se v zadnjem času spravili z danimi razmerami, godi se jim gmotno in moralno skoro še najboljše. Na slabšem je sicer poljski narod v Galiciji, kjer še vedno zdihuje pod političnim in gospodarskim varuštvom zlahte, dasi je v zadnjem času tudi tukaj nekaj pokret na bolje opazovati. Najslabše se pa godi onemu delu Poljakov, ki spadajo pod prusko kraljestvo, ki jih skuša sistematično raznaroditi, kateri usodi zapadejo brez dvoma v bodočnosti.

Ako se ozremo po Čehih, zabeležiti imamo za lansko leto le žalostne dogodke. Tisto drobtinico pravice, katera se jim je podelila z jezikovnimi naredbami, vzela jim je na pritisk Nemcev vlada in jih izročila zopet ponemčevanju. Toda Čehi so vsaj v toliko na dobrem, ker tvorijo v vseh deželah češke krone večino in imajo torej več moči za odpor. Drugače je pa z onimi slovanskimi narodi, ki so sami po sebi maloštevilni še na več dežel razdeljeni, kjer stojijo nasproti številnejšemu sovražniku, kjer je torej nevarnost germanizacije mnogo večja. To smo Slovenci, k tem spadajo v drugi državni polovici Slovaki, Srbi, Hrvatje.

Vsi slovanski narodi pod habsburškim žezlom morajo reči, da so lani splošno nazadovali in sicer vladnega sistema, ki ni in ni bil nikoli Slovanom pravičen, kajšele naklonjen.

Oni Slovani na Balkanu, ki so si ustanovili samostalne države, kakor Srbi, Bolgari in Črnogorci, imajo sicer več pogojev za obstoj in napredek, vendar ni poslednjega tudi pri njih opaziti.

Večni strankarski boji v Srbiji in Bolgariji so vzrok, da ne dobi državno življenje neobhodno potrebne stanovitnosti. Vladarji gospodujejo valed tega kakor trinogi, v dokaz temu paševanje in konec Stambulu ter Milanove lopovščine, valed katerih mora cvet srbskega naroda stokati v železju in ječah. Še v drugem oziru sta si Srbska in Bolgarska zelo podobni, namreč, kar se tiče dolgov. Edna kot druga je do ušes zadolžena, zadolžena valed svoje napačne po zahodnoevropskem uzorcu uravnane uprave in politike.

Malo na boljsem je Črnagora, katere knez se v poslednjem času močno trudi, da povzdigne svojo državo tudi v gmotnem pogledu.

Ako se še spominjamo onih neodrešenih bratov, ki pod turškim jarmom niti svojega življenja niso varni, ne govoré o drugem, in še omenimo lužičke Srbe, ki dasi brez politične veljave, skušajo vsaj potom kulture ohraniti svoje narodno življenje, ter benečanskih Slovencev, za katere skrbi italijanska vlada, da prej ko prej zginejo raz površja zemlje, posetili smo v duhu vse Slované in videli, da morajo z malimi izjemami zabeležiti v lanskem računu precejšnji primanjklaj.

Predno pa zaključimo svoje opazovanje, ne smemo pozabiti velepomembnega mirovnega shoda v Hagu, ki se je vršil lansko leto po prizadevanju slovanskega carja Nikolaja II. Dasi ni obrodil znatnih pozitivnih uspehov, vendar je važen, ker se je vršil na predlog velikega Slovana, ker pomeni začetek resilne akcije v prid ne le Slovanstva, ampak vsega človeštva.

Celjske in štajarske novice.

(Namestnik Clary) prevzame v Gradcu danes dnj 16. t. m. uradno poslovanje, katero je kot minister odložil.

(Zavetiška zadruga „Rinka“) ima svoj občni zbor dne 21. prosinca 1900 dopoldne ob pol 11. uri v posojilnični dvorani v „Narodnem domu“ v Celju. Dnevni red: 1. Poročilo o delovanju. 2. Odobrenje letnega računa. 3. Razni nasveti. Načelstvo.

(„Celjsko pevsko društvo.“) Na občnem zboru 5. t. m. je bil predsednikom izvoljen zopet gosp. dr. Vladimir Ravnihar, odvetniški kandidat; odbornikom pa g. dr. Jožef Karlovšek, odvetniški kandidat, Jožef Boč, c. kr. davčni oficijal, Jožef Reiserer, gimn. suplent, Rudolf Volovšek, c. kr. davčni pristav in Ivan Dobršek, privatni uradnik.

(„Revček Andrejček.“) V nedeljo, dne 21. t. m. zvečer ob 8. uri vprizore slovenski diletantje v celjskem „Narodnem domu“ drugič priljubljeno igro „Revček Andrejček“. S tem se ugodi obči želji in nudi posebno onim okoličinom, ki k prvi predstavi niso dobili več vstopnice, priliko pogledati si res skrbno vprizornjenega „Revčka Andrejčka“. Pri tej igri bode pel g. Salmič nove kupletne vložke. Uverjeni smo, da te prilike nikdo ne bo zamudil in da bo dvorana „Narodnega doma“ tudi to pot napolnjena.

(Pošte s samo nemškim pečatom.) Vsakdor bo pripoznal, da smo si veliko prizadali nad leto dni, da smo po večem iztrebili samo nemške pečate na naših poštah. Marsikomu se je zdela ta agitacija malenkostna, a kdor tako sodi, ni pravi narodnjak in brižen politik, ki bi znal iz malega sklepati na veliko. Dvojezične pečate so dobila sedaj celó zagrižena nemška gnezda, kakor Vitanje, Brežice itd., tedaj kraji, ki imajo nemško občinsko upravo. Ali ni tedaj neodpustna zanikernost, da še imajo pošte kakor Polzela, Kozje, Podčetrtek, Slatina itd. samo nemške pečate! To so občine, kjer imajo Slovenci vodstvo. Kdo je tukaj kriv? Pa ne samo navedene pošte še nosijo ta madež za slovensko narodnost, navesti hočemo prihodnjič še obilico drugih. Občinski možje in vi vsi, ki imate valed plačanih davkov pri pošti odločevati, ali vas ni sram? Tarnati znate in se opravičevati, a v vaši narodni upravi je še mnogo gnilega. Ne čakajte, da bomo primorani vas pred slovenskim svetom imenoma na sramotni steber postaviti!

(Slavni Polanetz) ta veliki Nemec celjski, ki se je baje čisto nedolžno sprehajal, ko so celjski capini v noči od 9. na 10. avgusta l. l. tolovajsko napadli g. Gostinčarja, Kača in Reicherja, pri kateri priliki ga je zadela krogla g. Gostinčarja, je, kakor se nam poroča rojen v izključno narodnem trgu Središču, tako, da v svoji mladosti še nemške besede niti čvekniti znal ni. Še le pozneje je istega velikonemški duh obsenčil tako, da je postal iz Savla Pavla, iz rojenega Slovence pristni Nemec. Zanimivo je pa, da so poslali narodnemu trgu Središču račun bolnišnice, češ, naj trg Središče poplača stroške za postrežbo Polanctu v bolnišnici. Trg središki je pa to veliko čast, da bi za celjskega „Nemca“ plačeval stroške, vljudno odklonil, češ, za kakega občinskega reveža mora občina plačati, ne pa za take velike gospode, kateri z veliko denarno pomočjo „Südmarke“, prevzamejo veliko specijsko trgovino v Celju (namreč Pelle-tovo). Čudno, da bi slovenski groši bili dobri za tako velikega Nemca!

(Požar v Lokrovu pri Celju) je v nedeljo dne 14. t. m. vpepelil več hiš in gospodarskih poslopij. Kako je nastal ogenj, še ni znano.

(Slovensko pevsko društvo „Vraska Vila“ na Vranskem) ima dne 21. t. m. ob 4. uri popoldne v društveni sobi svoj letošnji občni zbor z običajnim sporedom. Odbor.

(Iz Šoštanja.) Zadnji ledeni plov je napravil tukaj precej škode; podrl je nekaj jezov ter odnesel v trgu brv in srednjo „kozo“ na okrajnem mostu v Pevniku, tako, da je promet na tej okrajni cesti ustavljen. Tudi občinsko cesto v Velenje je pokvarilo, da je vsak promet nemogoč.

(Odločnost, kali?) V Šoštanju so bile pretečni teden volitve v okrajni odbor. Prišlo je

na volišče 9 odbornikov, od katerih jih hoče biti sedem narodnih. Toda izvoljen je bil razun Slovencev Fr. Rajsterja in dr. Chloupeka tudi najhujši nemškutar in izzivač Slovencev — Viktor Hancke. Taki smo Slovenci! Ni čuda, da delajo vsakoli tako z nami!

(Čitalnica v Gornjemgradu) priredi dne 18. februarja t. l. veliko veselico na spomin stoletnice rojstva slovanskega pesnika Franceta Prešerna. Obširnejši spored, ki bode obsegal opeje, deklamacijo, gled. predstavo, slavnostni govor, tombolo, ples itd. priobčimo svoječasno. Za sedaj le opozarjamo slavna društva v okolici, da tistokrat ne prirede nobene zabave, in naj se slavno občinstvo udeleži te veselice v večjem številu, da bode dobiček, namenjen za Prešernov spomenik v Ljubljani, čim obilnejši.

(Tretji zabavni večer savinske podružnice S. P. D.) bode v sredo 17. t. m. v gostilni „Na škarpi“ v Gornjemgradu. Predaval bode g. Kocbek: „Potovanje po Gorenjskem, čez Predil, ob Soči do Gorice“. Kazale se bodo primerne slike. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina prosta. Posebna vabila se ne razpošiljajo. Vsak bo dobro došel.

(Tobačna trafika v Loki pri Trbovljah) z letnimi dohodki 798 kron, je potom koncesije oddati do 7. februarja t. l. Prosilci se morajo pisмено ali ustno obrniti na finančno ravnateljstvo v Mariboru.

(Iz Sevnice) se pritožujejo rodoljubi, kako malo stori ondotna čitalnica za probujanje naroda in za slovensko stvar sploh. Odbor je izdal lansko leto 280 kron za časopise, toda niti tretjina ni šla za slovensko časopise. Mar so slovenske čitalnice in bralna društva za to, da podpirajo nemško književnost in časnikarstvo, ki nas blati in napada kjerkoli le more?

(Zadavil se je) v Brežicah dne 30. m. m. Janez Hotko s kosom mesa. Predno je prišla zdravniška pomoč, bil je že mrtev.

(Zdole pri Brežicah.) Volili smo pet udov v okrajni šolski svet, ter so izvoljeni sami domači in narodnjaki, kateri bodo pridno in pošteno gospodarili. V krajni šolski svet pa so izvolili nemškutarskega kramarčka za oglednika šole, ta ni domačin in je prikobacal pred devetimi leti tu sem, sedaj pa bi rad kraljeval.

(V Zrečah) je bila dne 17. novembra 1898 občinska volitev. Ker pa ni bilo par nemškutarjev izvoljenih v odbor, pritožili so se, češ, da je bil razglas predolgo pribit na občinski tabli. V Gradcu so jim pritrdili ter volitve razveljavili. Nove volitve so bile dne 13. aprila leta 1899, a zopet se ni posrečilo nemškutarjem priti v odbor in zopet so se pritožili, češ, razglas je bil tri dni prekratko nabit. In v Gradcu so našli poslušne gospode, volitve so bile razveljavljene ter se vršijo letos 25. t. m.

(V Rogatec) pride za šolskega voditelja — namesto šolskim nadzornikom imenovanega nadučitelja Dreflaka — Alojz Schechel, dosedaj učitelj v Gornjemgradu.

(Nasledki pijančevanja.) Pri sv. Marku niže Ptuja so šli dne 8. t. m. nekateri vaški fantje iz gostilne. Med potjo so se sprli. 20letni Vid Bezjak je hotel prepirajoče miriti, a Matečev Jože ga zabode z nožem v vrat, da je kmalu umrl.

(Ali je to oni dr. Glas?) Ptujski adjunkt dr. Glas, je imenovan okrajnim sodnikom za Ptuj, dasi je bilo za to mesto mnogo starejših in jezikovno usposobljenih prosilcev. Nam se vailuje vprašanje, ali ni to isti dr. Glas, ki je svoječasno kot avskultant v Celju, pozdravljal slovenske kmete z „windischer Hund“ ter je valed tega tudi slov. poslanec dr. Gregorec interpeliral pravosodne ministra. Ako je to ista oseba, potem se prav nič ne čudimo, da se mu je izkazala pri imenovanju — prednost. Krivica pa je — in sramota za Slovence, da ni sedaj pri ptujškem sodišču, ki je v izključno slovenskem okolišču, niti ednega slovenskega sodnika!

(Ptujsko učiteljsko društvo) je pri svojem glavnem zborovanju dne 4. t. m. izvolilo naslednji odbor: Šorn Franc, predsednik; Kaukler Ivan, preds. namestnik in knjižničar; Fras Ivan in gđc. Emilija Muška, tajnika; gospa Kaukler Valentina, blagajničarica; g. Šarona Vinko, voditelj petja; Ogorelec Anton in Meško Fran, odbornika.

cika Meicher, blagajničar, zbiratelj, Anton Kosi in Josip Rajšp, odbornika.

(Pri zadnjem obnem zboru bralnega društva „Edinost“ v Središču) izvoljen je bil predsednikom č. g. M. Sinko, odbornikom pa gg. Jakob Klemenčič, Jurij Polanec, Josip Sinko, Franc Mlinarič, Srečko Dogša in Rudolf Kobesen.

(V konkurzu) je zabredel Vincenc Jamnik p. d. Drachler v Lehnu v slovenjegraškem okraju. Konkurni komisar je dež. sod. svetnik pl. Sokoll v Slov. Gradcu, oskrbnik pa ondotni odvetnik dr. M. Kiesewetter.

(V Marenbergu) dobijo novo sodno poslopje. Mtičani pa bi radi, da se premesti okrajno sodišče iz Marenberga v Muto. Med Marenbergom in Vuhredom začnejo kmalu graditi nov most čez Dravo, ki je res silno potreben.

(Železnica Zeltweg-Volšperk) se je otvorila dne 10. t. m. Cela proga je dolga 64 km, od katerih odpade 30 km na Štajarsko.

(Katoliško bralno in gospodarsko društvo v Hočah) priredi dne 21. t. m. v gostilni gosp. Sim. Šunko-ta takoj po večernicah svoj občni zbor z navadnim sporedom. Po zborovanju volitev novega odbora. K mnogobrojni udeležbi vabi najvljudnejše odbor.

(Kdo je kriv pogostih nesreč na južni železnici?) Nemški listi so rešili uganjko lahko ter še pri tem dali duška svoji jezi na Slovence. Vseh nesreč da so krivi slovenski uslužbeni, ki ne znajo dovolj nemščine. Kakor pa znano, so se dogodile vse nesreče pa progi, kjer službujejo le Nemci. Toda kaj je nemškim listom za pamet in resnico, da nas le bronejo.

(Iz učiteljskih krogov.) — Čujte in strmite! Nedavno sem dobil list „Päd. Zeitschrift“ na ogled. V istem sem našel oklic, kojega zadnji odstavek se glasi: „Za naše odjemalce smo tej štev. pridjali tudi pristno besedilo novega zakona o učiteljskih plačah (4 strani). Ker je to prva popolna objava v učiteljskem listu, upamo, da smo svojim odjemalcem s tem ustregli. Novim odjemalcem zakon vpošljemo brezplačno, drugače pa se dobi eden poseben iztis po 10 kr.“ — Ali potrebujemo k temu še komentara? — Jaz pa le še upam, da nam sl. šol. oblastni dotični zakon uradno razglasijo. Vi učitelji zastopniki v okrajnih šol. svetih! Vi ste takole malo bolj korajžni. Poizvedite o tem! Saj če si ne upate zahtevati, pa prosite!

Državna podpora za vinogradnike.

Predlog poslanca Žičkarja in tovarišev glede spremembe zakona z dne 28. marca, št. 61.

Trtna nš provzroča v spodnještajarskih vinogradih vedno večje upoštevanje. Tudi nahajamo n. pr. v Halozah polit. okraj Ptuj, cele občine, ki se morejo preživiti skoro izključno le od dohodkov vinogradništva, sedaj so pa izročene največji bedi. Ker so skoro vsi ondotni vinogradniki obremenjeni z dolgovi, je povsem izključeno, da bi z lastnimi sredstvi mogli obnoviti upoštevanje vinograde. Z zakonom z dne 28. marca 1892, št. 61, je sicer poskrbljeno, da dežela in država z dovolitvijo brezobrestnih posojil skupno pomagata vinogradnikom obnoviti njih po trtni nš upoštevanje vinograde, toda ker je po tem zakonu država vezana na deželo in država postavno ne more dovoljevati večjih posojil, kakor dežela; ker so za obnovo takih vinogradov potrebne izredno visoke svote; ker nadalje skoro nobena dežela ob razmeroma majhnih dohodkih v to svrbo ne more dovoljevati znatnejših zneskov; ker se končno s takim postopanjem obnove vinogradov zavleče v nepregledno daljavo, bedno prebivalstvo pa je vedno navezano na izredno podporo od strani države, ako se ne odloči raje za izselitev, je nagla in izdatna pomoč neobhodno potrebna.

To se pa le s tem omogoči, ako se zakon z dne 28. marca 1892 tako spremeni, da je sicer država praviloma vezana na visokost deželne prisosa, v posebnih vzira vrednih slučajih pa je tudi neodvisno od dežele opravičena dovoljevati taka brezobrestna posojila.

Z ozirom na to stavijo podpisani naslednji predlog:

Visoka zbornica skleni: Odobri se nastopni zakonski načrt:

„Peti odstavek § 1. čl. II. zakona z dne 28. marca 1892, št. 61, se razveljavi in naj se v

V formalnem oziru se prelaga, da se predlog izroči poljedelskemu odseku.
Dunaj, 20. dec. 1899.

Druge slovenske novice.

(Občni zbor „Naše straže“) se je vršil v Trstu v nedeljo dne 14. t. m. Daljše poročilo pride.

(Časovno znamenje na ljubljanskem gradu.) Kmalu se uvede na ljubljanskem gradu časovno znamenje. Odločili pa se še niso, kako se bode dajalo znamenje. Najbolje bi bilo s strelom, kakor v drugih mestih.

(Trinajsti izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani.) Darovale so v omenjeno svrbo naslednje občine: Kastav 200 K, Turjak 30 K, Dovje 40 K, Videm-Dobropolje 40 K, Rače pri Kranjski gori 30 K, Trnovo pri Gorici 40 K, Sv. Gregor pri Ribnici 40 K.

(Zveza slovenskih in istrsko-hrvatskih županov.) Da bode to društvo, čegar ustanovitve se je na shodu županov tako navdušeno pozdravilo, zamoglo začeti svoje poslovanje, treba je, da mu pristopijo člani. Kakor je iz pravil vidno morejo biti člani župani, podžupani in občinski svetniki slovenske in hrvatske narodnosti. Kdor torej le-teh pristopi društvu — in vsaj od slovenskih in hrvatskih županov pričakujemo, da store to vsi — oglasi naj se pri ljubljanskem županu gospodu Ivanu Hribarju, kateremu naj ob ednem naznani, kedaj bi po njegovem mnenju najbolje kazalo sklicati ustanovni občni zbor.

(Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“) priredi kolesarski ples dne 20. januarja 1900 v gorenji veliki dvorani „Narodnega doma“ na korist Prešernovemu spomeniku. Pri plesu svira godba o. kr. pešpolka št. 27. Začetek ob polu 9. uri zvečer.

(Ljudsko štetje na Kranjskem) je izkazalo l. 1847. 69.014 hiš, 411.000 Slovencev in 37.785 Nemcev; l. 1890 je bilo 84.000 hiš, 466.000 Slovencev in 28.033 Nemcev. Pri letošnjem štetju pa se bo število Nemcev še gotovo skrčilo.

(V Kamniku) je priredilo pretečeno nedeljo ondotno politično društvo shod s poučnimi govori.

(V Kranju) je izšla prva številka lista „Gorenjec“, kateremu bo de naloge zastopati koristi Gorenjske na političnem in gospodarskem polju.

(Poskušeni ulom.) V Trzinu so hoteli v noči 8. t. m. tatje vlomiti v davčno blagajno. Ko pa so težko blagajno prevrgli, zropotala je ista tako močno, da so tatje zbežali. V blagajni je bilo nad 140.000 denarja in vrednotnih papirjev.

(Utopljenca) so našli blizu postaje Sava dne 10. t. m., kateri je bil popolnoma nag, ter je bil že dalje časa v vodi. Isti je star 20—25 let ter ni nikomur do sedaj znan.

(Zagorski „Sokol“) si je izvolil na občnem zboru dne 7. t. m.: starosta Andrej Mauer, podstarosta Lavoslav Jerin, tajnik Ferdo Poljšak, blagajnik Ognjeslav Firm, odborniki pa so: P. Weinberger, Josip Modic, Ivan Bren, Ivan Tavfar in Vekoslav Strajnar.

(Na umu je zbolel) hotelier na Bledu g. Mallner ter se nahaja v deželni blaznici na Studencu.

(Za tifuzom) je obolelo na Rakeki 5 oseb v raznih hišah Bati se je, da se bolezen razširi.

(Kaj smejo vse nemški učitelji?) Na celovski realki je učitelj dr. Angerer, ki vodi tako zvano „Südwacht“, kateremu društvu je namen avstrijske Nemce zbliževati s Schönererjevimi idejami. In ta učitelj nastopa javno ter pridiguje evangelij učeči se mladini.

(Zaradi nezadovoljstva v zakonu) se je zastupila v Trstu po 11mesečnem zakonskem življenju Katarina Kuštrina.

(V Gorici) morajo krčmarji po novem letu zapirati gostilne zvečer ob 10. uri, kar ni neljubo le krčmarjem, temuč tudi tujcem, ki ponoči prihajajo.

(Opatija v nevarnosti.) Inženerji so doglali, da je pod Opatijo velika jama, skoraj tako

zupanom v Boljuni v Istri) je izvoljen z ogromno večino glasov dosedanj hrvaški rodoljub Jakob Buretič.

Politični pregled.

(Novo ministerstvo) se baje sestavi iz tehle mož: dr. pl. Körber, ministerski predsednik in minister notranjih del; grof Welsersheimb, deželnoobrambovski minister; dr. vitez Wittek, železniški minister, dr. vitez Hartel, naučni minister; Böhm-Bawerk, finančni, grof Gošas, trgovinski, baron Spens Boden, pravosodni, dvorni svetnik Giovanelli, poljedelski minister, sekcijski načelnik Rezek, češki minister-krajan, profesor dr. vit. Czyhlarz, nemški minister-krajan in vitez Chledowski, poljski minister-krajan.

(V avstrijski delegaciji) je morala pretečeni teden slišati vlada ter vojna uprava marsikatero grenko od Čehov. Na dnevnem redu je bil vojni proračun, a češki delegatje so zavratjo izjavljali, da ne morejo glasovati za istega, ker je vojna uprava strankarsko nemška, ki zatira in prezira vsako slovansko narodnost, ker se ne ozira na kmetovalce in obrtnike, temuč le na špekulante, ker se z vojniki kruto ravna, posebno če so slovanske narodnosti prepoveduje se jim občevanje v maternem jeziku celo izven službeno. Posebno Abrahamovicz in Stranaky sta povedala vojnemu ministru tako očitno vse nepostavnosti, da je poslušal pravično očitane kot zgrevani grešnik.

(Za železnico Zagreb-Samobor) se vršijo pogajanja za odkup potrebnega zemljišča ter se kaže, da se to kmalu posreči.

(V ogrskih delegacijah) je bilo v seji dne 12. t. m. razpravljanje o trozvezi. Odposlanec Ugron je izjavil proti budgetu glasovati, češ, sedanja Nemčija zasleduje iste cilje, kakor stara nemško-rimska država, namreč germanizacijo. Nemčija se ni opustila misel na podonavske dežele, nemška vlada postopa sploh neodkrito v politiki z Avstrijo. — Ko bi bilo med Ogrji pač več tako treznih in dalekovidnih politikov!

(Slovaki na Ogrskem) so res uboge pare, nad katerimi se zbija mažarska krutost dan na dan. Svojedobno je bil urednik slovaških „Narodnih Novin“ obsojen na več mesecev ječe. Ko se je vrnil iz nedolžnega zapora, priredil mu je odvetnik dr. Dula prijateljski sprejem v svoji hiši. Mažarska vlada je tirala pred sodnijo pogostitelja in vse, ki so se tega večera udeležili. In obsojen je dr. Dula na tri mesece zapora, njegova 17letna hčerka Vjera na 10 dni, dva drugi gospici na 20 dni, skladatelj Bula na 2 meseca, 14 ostalih odličnih mož pa vsak na 14 dni zapora. — Tudi za Mažare mora biti enkrat posoda polna.

(Germanizacija med Poljaki v Prusiji) je dobila od pruske vlade zopet lep prispevek. Germanizacijski zaklad, katerega je ustanovil pokojni Bismarck s par milijoni mark, se je letos pomnožil zopet za 180.000 mark. Iz tega zaklada se kupujejo posestva Poljakov in drugih Slovanov na Pruskem ter se prodajajo Nemcem. Avstrija kot zvezna država Prusije še ni imela grajalne besede za tako postopanje, kakor nima prav ničesar proti temu, da društvo „Südmark“ celo na naših tleh nakupuje slovenska posestva za Nemce.

(Zaradi slovenskih delavcev na Pruskem) je izišel ukaz, da mora biti vsak delavec zmožen nemškega jezika v govoru in pisavi, sicer jih je odkloniti. Kako pa je pri nas v Avstriji, kako pa še le v slovenskih deželah! Vsako leto prihaja na tisoče Italijanov, ki ne znajo niti nemščine niti katerega slovanskega jezika. Koliko pa je med nami pruskih pritepancev, ki govorijo le svoje narečje. Še več! Pri nas dobi vsak uradnik 200 kron nagrade, ako se boče ponižati, da se uči par mesecev slovanščino. O, kako dobri ljudje smo mi!

(Angleški parlament) se začne dne 30. t. m. Dovoliti bo treba novih milijonov za vojno. Pri tej razpravi še le bo prišlo na dan celo ponesrečeno bojevanje Angležev v Afriki, o katerem znajo vladni viri tako spretno molčati. Oči poslanci,

ki so angleško vladu odkrito svarili pred vojno, ji sedaj pač ne bodo prizanašali.

(Vojna v Afriki) Novi angleški poveljnik Roberts je že prispel v Kapland. Toda predno prevzame poveljstvo, padejo skoraj gotovo posadke Ladysmith, Mafeking in Kimberley Burom v roke. Veliko neprevidnost Angležev dokazuje zopet slučaj angleškega polkovnika Watsona. Ta je peljal svojo armado po noči na nek hrib ter se približal sovražniku na 30 korakov, še predno je imel svoje vojaštvo pripravljeno na spopad. Vsled tega pa je tudi padel polkovnik in trije častniki, predno so Angleži sploh mogli streljati. Ves angleški polk je v splošni zmešnjavi pobegnil, le 150 mož so zajeli Buri. General Methuen je nevarno ranjen ter se mora vrniti na Angleško.

Dopisi.

Od Sv. Marka niže Ptuja. V naši fari ni miru, odkar ima lov v najemu dornovski graščak Pongratz. Zajci in fazani nam na polju delajo toliko škode, da ne vemo, ali bi sejali osat ali bi sadili trnje po njivah, ker nam skoraj vsako kulturno rastlino uničijo. Škoda pa se nam tako poravnava, da ne vemo, ali se dela gospoda z nas ubogih kmetov norca, ali res ne umejo škode ceniti. Pritožili smo se že, a nič ni pomagalo. Zraven tega pa ravna Pongratz in njegovi lovski pazniki prav kruto z nami. Ni čuda, ako se kateri izmed nas spozabi, da gre po noči nad uničevalce poljskih pridelkov, saj jih je toliko, da kar mrgoli po njivah.

Na sv. Treh kraljev je šel tudi posestnik v Novivasi Blaž Feguš (govori se, da jih je bilo več) v hrastje Valičevo pri Borovcih nad fazane. V gozdu je tičal skrit dornovski lovski paznik Šegula, po domače Vuk, znan pretepač in divjak. Ko se mu Feguš približa, sproži oni svojo puško dvakrat in zadene tega smrtno v prsi. Feguš se zgrudi na zemljo in je v par sekundah mrtev. To se je zgodilo ob treh zjutraj. Na to je šel Šegula spat in je, kakor sem šlišal, izvrstno spal. Ko se je zdanilo, našel je umorjenca posestnik gozda. Ležal je na zobeh, ter držal nabito puško z napetim petelinom v rokah. Prst je imel kakor bi hotel vstreliti. Ali je mogoče, da človek, kateri misli vstreliti, mrtev pade in puška se ne sproži? Puško mu je brž ko ne morilec Šegula tako v roko dal, ko je Feguš mrtev ležal. Oni sicer pravi, da je bil v smrtni nevarnosti ter bil prisiljen na Feguša streljati. "To tudi ni res, saj ga ta v temi ni mogel videti, sicer bi gotovo zbežal, Šegula si pač misli, da mu nihče ne more pričati, kako se je zgodilo, ker je bil sam in da se bode njemu verovalo, ker je zaprisežen. Naj bode kakor hoče, pa Šegula nima pravice na

lovskega tatn dvakrat vstreliti. Ob enih popoldne prišla je komisija. Jako pomenljive so besede, katere so izustili nekateri udje komisije proti — dvanajstletnemu sinu umorjenca. "Deček, idi proč in nič se ne joči, oče so bili ničvrednež, bili so tat! Otroci doma molijo, oče pa gre krast." Ali je to lepo od izobražencev? Ne vedo li ti, da se otrokom nikdar ne sme kršiti spoštovanje in ljubezen do staršev? Kje si pravica?

Pomilovanja in usmiljenja je vreden nesrečnež, a še bolj njegovi majhni otroci, katerih je pet in stari oče, kateri ne more več delati. Ker je pred dvema leti mati umrla, nimajo otroci nikogar, ki bi skrbel za nje. Vsemu temu je kriv Šegula, ki je tako nečloveško ravnal. Ta je neki prejšnji dan rekel: "To noč mora eden mrtev biti!"

On je tako storil.

Ljubi Markovčani, ne hodite več po noči na lov! Vložite rajši prošnjo, da mora Pongratz divjačino postreliti. Markovčan.

Ženitna ponudba.

Mlad mizarjski mojster v prav prijetnem mestu, 3 minute od farne cerkve in 3 minute od železniške postaje Novska v Slaroniji išče v zakon deklico s 1000 gld. ali vsaj s 500 gld. premoženjem. Ista ima dvoje lepih posestev brez vsakega dolga. Govori slovenski in nemški. Ponudbe s fotografijami je pošiljati na

(18) 3=1 Josip Špoljar

mizarjski mojster, Novska, Slaronija.

Specerijska trgovina

v mestu z 2000 prebivalstvom ter lepim prometom, se radi družinskih razmer ugodno odda. — Kje pove iz prijaznosti upravnistvo "Domovine".

Dobiva se povsod!

Najboljše

voščilo (biks) svetá

je **Ciril-Methodovo voščilo.**

Dá brez truda hitro in najlepši blišč.

Ozdrži usnje mehko.

Kdor hoče obuvalo ohraniti lepo, bliščeče in trpežno

naj kupuje samo **Ciril-Methodovo voščilo.**

Glavni zalagatelj

Ivan Drufovka v Gorici

na Travniku štev. 5.

Podružnici v Sežani in Komnu.

Zaloga vsakovrstnega usnja.

—+— Ceniki trgovcem zastonj in franko. —+—

Zahtevajte povsod!

(385) 10-7

Kuverte priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Prva kranjska tovarna testenin

Žnidersi & Valenčič

(351) 24-12

v Ilirski Bistrici

priporoča svoje izborne testenine, kot makarone, fideline, vrvice in različne vloge za juho velesposobnemu občinstvu.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najinih v teku enega meseca, kar jih izdelujeva.

Spoštovana gospodinja!

Sežite po tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, kateri dosedaj o testninah niti slišati niso hoteli.

Najine testenine se dobé v vseh boljših prodajalnicah jestvin; zanesljivo najine pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg z najino firmo.

— Trgovcem pošiljava cenik zastonj in franko. —

Dragotin Hribar

trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega orodja; tiskarna in knjigoveznica

v Celji

priporoča gosp. trgovcem in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega svilnatga (za cvetlice), za vezanje knjig itd., zalogo raznih risank in pisank, in posebno še lastno zalogo najboljših zvezkov pod imenom: »Spodnještajerska zaloga risank in pisank«; Hardtmuthovih in drugih svinčnikov in angleških peres po originalnih tovarniških cenah.

Dalje priporoča zavitke za pisma raznih velikosti in barv; peresnike, črtnice, tablice, črtalnike, brisalke, krede, gobice, poške in kralje za peresnike, tortice, knjižice za beličke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izbor papirja in zavrtkov v mapah in elegantnih knjižicah. — Najbolje strune za citre, goši in kitare. Velik izbor albumov za fotografije in spomence, map za pisma in papirje, tiskovnikov, okvirje za fotografije, listine itd.

Šolske in molitvene knjige; prekupcem še poseben popust. Še podobice v vseh velikostih po najnižjih cenah. Preskrbi se tudi vsakovrstni tisk na področju.

priporoča se p. n. gg. duhovnikom, pisateljem, založnikom in slav. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska po najnovejšem okusu in najelegantnejši obliki v raznovrstnih barvah. Izdeluje knjige, brošure, časopise, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete, plakate, vabila, vožne liste, mrtvaške liste, vizitnice, naslovnice, cenike, imenike, kuverte s firmo, pobotnice, pravila, tabele za urade itd. — Vedno v zalogi so obrzci za posojilnice, sodnije, občine, šole itd.; kakor tudi v več krasnih barvah tiskane diplome za častne občane in častne člane.

V moji knjigoveznici se izvršujejo vsa knjigoveška in galanterijska dela, bodisi priprosta kakor tudi najinejša priznana trdno in ukusno. Ker je moja knjigoveznica preskrbljena z vsemi potrebnimi stroji najnovejše sestave, vsprejema ter cenó in kar najhitreje izvršuje tudi največja naročila.

Ormoški okrajni sodniški svet je bil pri svojem glavnem sedenju dne 1900 letoval. Sedelci so bili: predsednik: Ivan Kolan, sodniki: Josip Meicher, blagajničar: Adol. Kociš, tajnik: Anton Kosi in Josip Rajšp, odbornika: (Pri zadnjem običnem zboru bralnega "Edinca" v Središču) izvoljen je bil

in iz državnih sredstev. V formalnem oziru se prelaga, da se predlog izroči poljedelskemu odseku. Dunaj, 20. dec. 1899.

občana kakor postojnska ter se je bati, da se bosta eno podlaga nekakega dne pogrzneta. Ograki tati pa letna ugovarjajo in dokazujejo, da ni nikake nevarnosti.

(Zupanom v Boljuni v Istri) je izvoljen z ogromno večino glasov dosedanj hrvaški rodo-ljub Jakob Buretič.